MPUMALANGA DEPARTEMENT VAN ONDERWYS

GRAAD 12

VOORBEREIDENDE EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL

VRAESTEL 2

SEPTEMBER 2009

MEMORANDUM

Hierdie memorandum bestaan uit 5 bladsye en 3 rubrieke.

AFDELING A - Opstel

1.1 HIERSONDER SAL MY LEWE NIE DIE MOEITE WERD WEES NIE

In hierdie beskrywende opstel gee leerders logiese en oortuigende redes waarom hierdie ding (nie 'n mens nie) so belangrik vir hulle is. Dit kan sinvol wees om die paragraafverdeling by die verskillende redes te laat aansluit – natuurlik met 'n goeie inleidende en slotparagraaf. (40)

1.2 HY WAS ALTYD ANDERS

Dit kan 'n verhalende of beskrywende opstel wees. Dit is belangrik om genoeg aandag te skenk aan waarom die persoon so verskillend van die res van die mense was. (40)

1.3 MY GUNSTELINGPLEK

Hierdie beskrywende opstel fokus op een plek wat spesiaal vir die leerders is. Twee dinge is belangrik: 'n goeie beskrywing van die plek en waarom die plek spesiaal vir hulle is. (40)

1.4 DIE SPEELGOED EN SPEELMAATS VAN MY KLEINKINDERDAE

In hierdie beskrywende opstel gebruik leerders die gegewe instruksies om hul skryfstuk te skryf. Ten einde oortuigend op die drie riglyne te reageer, sal leerders moet terugdink hoe dit werklik was om klein te wees. (40)

1.5 EK WIL NOG LEWE

In hierdie verhalende opstel kan daar ook beskrywende elemente wees. Leerders gebruik die gegewe openingsparagraaf en ontwikkel dit verder om hul kortverhaal te skryf. Dit is belangrik om te fokus op waarom hulle nog wil lewe. Die verhaal moet 'n oortuigende slot hê. (40)

TOTAAL VIR AFDELING A - 40 punte

AFDELING B - Transaksionele tekste

2.1 DAGBOEKINSKRYWING

Hierdie **dagboekinskrywing** bied aan leerders die geleentheid om gevoelens van frustrasie oor 'n te besige of deurmekaar lewe uit te druk. (20)

2.2 BERIG

Hierdie **koerantberig** word op 'n fiktiewe onderhoud of gesprek gebaseer. Die doel is om inligting oor die uitblinker se agtergrond en prestasiegebied te gee. Die skryfstuk moet aan al die vereistes vir 'n koerantberig voldoen en duidelik en logies geskryf wees. (20)

2.3 VRIENDSKAPLIKE BRIEF

In hierdie **vriendskaplike brief** is die fokus daarop om die persoon in die hospitaal op te beur en moed in te praat. Leerders moet reeds in die eerste paragraaf met die onderwerp begin (en nie eers oor allerhande ander goed skryf of vrae vra nie). Die toon is informeel. (20)

2.4 DIALOOG

Die meeste leerders behoort oortuigend oor hierdie onderwerp te kan skryf. Omdat dit 'n **dialoog** tussen vriende is, sal die register informeel wees. Die korrekte vorm en die korrekte gebruik van leestekens is belangrik. (20)

TOTAAL VIR AFDELING B - 20 punte

AFDELING C - Ander kort tekste

3.1 PAMFLET

Hierdie **pamflet** is op graad 7-leerders gerig en die taalgebruik moet dus daarby pas. Omdat dit die doel van die pamflet is om inligting oor te dra, is dit belangrik dat soveel moontlik inligting duidelik en logies ingesluit word. (20)

3.2 PLAKKAAT

Hierdie **plakkaat** fokus op redes waarom dit belangrik is om te lees. Die inligting moet aantreklik, duidelik en leesbaar aangebied word en moet 'n gevoel van opwinding oor lees oordra. (20)

3.3 BETERSKAPKAARTJIE

Leerders maak 'n **kaartjie** met 'n opbeurende boodskap vir 'n ouma of oupa wat in die hospitaal is. Alhoewel 'n prentjie of tekening 'n goeie idee is, moet die boodskap nie afgeskeep word nie. (20)

3.4 BOODSKAP

Hierdie **boodskap** is 'n kombinasie van 'n funksionele boodskap en 'n spesiale boodskap. Die inligting in die eerste deel moet duidelik oorgedra word. Die tweede deel sal gevoel uitdruk. (20)

TOTAAL VIR AFDELING C - 20 punte

[TOTAAL: 80 punte]

AFDELING A: OPSTEL
TWEEDE ADDISIONELE TAAL

40 PUNTE	KODE 7 Uitstaande 80-100%	KODE 6 Verdienstelik 70-79%	KODE 5 Beduidend 60-69%	KODE 4 Voldoende 50-59%	KODE 3 Matig 40-49%	KODE 2 Basies 30-39%	KODE 1 Ontoereikend 0-29%
INHOUD EN BEPLANNING **28 PUNTE**	**22½-28** -Inhoud is treffende, begrip van onderwerp. -Idees uitdagend en volwasse. -Beplanning en/of eerste poging lei tot gepaste opstel.	**20-22** -Deeglike interpretasie van onderwerp. -Idees interessant en verbeeldingryk. -Beplanning en/of eerste poging lei tot redelike, gepaste opstel.	**17-19½** -Goeie interpretasie van onderwerp. -Idees interessant en oortuigend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n redelike, gepaste opstel .	**14-16½** Voldoende interpretasie van onderwerp. -Idees gewoon en diepte ontbreek. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n aanvaarbare opstel vir TAT	**11½ -13½** -Gewoon met leemtes in samehang. -Idees meestal relevant, herhalend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot gemiddelde,koherente en verstaanbare opstel	**8½-11** -Inhoud dikwels onverstaanbaar. Gebrek aan samehang. -Idees is min en dikwels herhalend. -Onvoldoende beplanning en/of eerste poging. Opstel nie goed aangebied nie.	**0-8** -Inhoud nie ter sake nie. Geen samehang nie. -Idees verwarrend. -Beplanning en/of eerste poging ontbreek heeltemal. Swak opstel.
TAAL, STYL EN REDIGERING **7 PUNTE**	**6-7** -Toon kritiese taalbewustheid. -Effektiewe gebruik van taal en punktuasie. -Maak van figuurlike taal gebruik. -Woordkeuse is toepaslik/uitmuntend. -Styl gee akkurate weergawe van onderwerp d.m.v. woordkeuse. -Opstel feitlik foutloos na proeflees en redigering.	**5** -Enkele tekens van kritiese taalbewus heid. -Taal en punktuasie redelik onder beheer, kan figuurlike taal gebruik. -Woordekeuse meestal geskik. -Styl gee geskikte weergawe van onderwerp d.m.v. woordkeuse. -Opstel meestal foutloos na proeflees en redigering.	**4½** -Beperkte bewyse van kritiese taalbewustheid -Taal en punktuasie: meestal korrek. -Woordkeuse is redelik beperk, maar gepas vir opstel. -Styl redelik toepaslik en voldoen aan vereistes vir onderwerp. -Redelik foutloos na proeflees en redigering.	**3½-4** -'n Aanduiding van kritiese taalbewustheid -Taal baie eenvoudig en punktuasie voldoende. -Woordkeuse effens beperk, maar voldoende vir onderwerp. -Styl bietjie in ooreenstemming met vereistes vir die onderwerp. -Opstel het steeds foute na proeflees en redigering.	**3** -Taal beperk en punktuasie dikwels foutiewelik gebruik.. -Woordkeuse basies en beperk. -Styl toon gebrek aan samehang en nie geskik vir onderwerp. -Opstel het steeds baie foute na proeflees en redigering.-	**2½** -Gebrekkige taal en punktuasie. -Woordkeuse baie beperk. -Styl pas nie by onderwerp nie. -Opstel is besaai met foute ten spyte van proeflees en redigering.	**0-2** -Ernstige gebrek aan taal en punktuasie. -Woordkeuse is verwarrend. -Styl gebrekkigin alle opsigte. -Opstel is besaai met foute en verwarrend t.s.v. proeflees en redigering.
STRUKTUUR **5 PUNTE**	**4-5** -Ontwikkeling van onderwerp samehangend met verbeeldingryke detail. -Sinne en paragrawe samehangend saamgestel, dra betekenis goed oor. -Lengte is korrek.	**3½** -Ontwikkeling van onderwerp logies. Koherent. -Sinne en paragrawe geskik saamgestel, betekenis is duidelik. -Lengte is korrek.	**3** -Ontwikkeling van net 'n paar relevante details. -Sinne en paragrafering redelik saamgestel, betekenis is duidelik. -Lengte is korrek.	**2½** -Onderwerp bevat sommige idees; noodsaaklike detail egter ingesluit. -Sinne en paragrawe het leemtes, maar betekenis is duidelik. -Lengte is amper korrek.	**2** -Daar is bewys van ontwikkeling van sommige noodsaaklike idees. -Sinne en paragrafwe foutief, maar betekenis is duidelik. -Lengte is te kort/ te lank	**1½** -Dwaal soms van die onderwerp af. algemene gedagtegang moeilik om te volg. -Sinskonstruksie en paragrafering baie elementêr saamgestel. -Lengte is te kort/ te lank.	**0-1** -Afgedwaal van die onderwerp. -Sinskonstruksie en paragrafering: deurmekaar en ondeurdag. -Lengte is heeltemal te kort/te lank.

Kopiereg voorbehou

AFDELING B: LANGER TRANSAKSIONELE TEKS
TWEEDE ADDISIONELE TAAL

20 PUNTE	KODE 7 Uitstaande 80-100%	KODE 6 Verdienstelik 70-79%	KODE 5 Beduidend 60-69%	KODE 4 Voldoende 50-59%	KODE 3 Matige 40-49%	KODE 2 Basies 30-39%	KODE 1 Ontoeteikend 0-29%
INHOUD, EN BEPLANNING EN FORMAAT. **14 PUNTE**	**11½-14** -Baie goeie kennis van vereiste van teks. -Behou deurgaans fokus op onderwerp, geen afwykings nie. -Inhoud en idees koherent, alle detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n baie gepaste teks. -Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas/ uitmuntend.	**10-11** -Goeie kennis van vereistes van teks. -Behou fokus; byna geen afwykings nie. -Inhoud en idees redelik samehangend alle details ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n redelike,gepaste en koherente teks. -Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas/ verdienstelik	**8½-9½** -Redelike kennis van vereistes van teks. -Behou fokus; onbenullige afwykings. -Inhoud en idees samehangend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n redelike gepaste en koherente teks. -Die meeste van die nodige reëls vir die formaat is toegepas/ beduidend.	**7-8** -Voldoende kennis van vereistes van teks. -Inhoud wyk af van onderwerp, maar dit belemmer nie die oorhoofse betekenis nie. -Inhoud en idees voldoende koherent, sommige van die detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n bevredigende teks vir TAT. -Die meeste van die nodige nodige reëls vir die formaat is voldoende toegepas.	**6-6½** -'n Gemiddelde kennis van vereistes van teks. Respons op geskrewe teks toon opper-vlakkige fokus. -Wyk af van onderwerp,betekenis is plek-plek vaag. -Inhoud en idees gemiddeld koherent, basiese detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot gemiddelde/redelike, verstaanbare teks vir TAT. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is gemiddeld, kritiese, nalatige foute is gemaak.	**4½-5½** -'n Elementêre kennis van vereistes teks. Respons op geskrewe teks toon 'n beperkte fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp betekenis is plek-plek verwarrend. -Inhoud en idees omtrent nie koherent min detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging gebrekkig, teks nie goed aangebied nie. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is vaag.	**0-4** -Geen kennis van vereistes van teks nie. Respons op teks toon baie beperkte fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp, betekenis is plek-plek verwarrend. -Inhoud en idees is nie koherent, te min detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging nie gedoen nie. Swak aanbieding van teks. -Geen kennis van die nodige reëls vir die formaat nie, ontoereikend.
TAAL, STYL EN REDIGERING **6 PUNTE**	**5-6** -Al die nodige reëls van formaat is toegepas. -Teks is meestal grammatikaal akkuraat; en goed saamgestel. -Woordeskat meestal toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl meestal toepaslik. -Teks feitlik foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is korrek.	**4½** -Goed saamgestel en redelik akkuraat. -Woordeskat is redelik toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl meestal toepaslik. -Teks oorwegend foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is korrek.	**4** -Goed saamgestel en redelik akkuraat -Woordeskat is redelik toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl redelik toepaslik. -Teks redelik foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is korrek.	**3-3½** -Voldoende saamgestel Foute belemmer nie vloei. -Woordeskat is voldoende vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl redelik voldoende. -Teks het steeds redelike hoeveelheid foute na proeflees en redigering. -Lengte is amper korrek-.	**2½** -Basies saamgestel. Verskeie foute. -Woordeskat is beperk en nie baie van pas vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl toon gebreke. -Teks het steeds baie foute na proeflees en redigering. -Lengte is te kort/ te lank.	**2** -Swak en moeilik om te volg. -Woordeskat benodig remediëring en is nie geskik vir doel van teks, gehoor en konteks nie. -Styl amper nie geskik vir onderwerp. -Teks is besaai met foute ten spyte van proeflees en redigering. -Lengte is te kort/ te lank.	**0-1½** -Teks is swak saamgestel en baie moeilik om te volg. -Woordeskat benodig ernstige remediëring en is nie toepaslik vir doel van teks. -Styl pas nie by onderwerp nie. -Opstel is besaai met foute en verward ten spyte van proeflees en redigering. -Lengte is heeltemal te kort/te lank.

AFDELING C: KORTER TRANSAKSIONELE TEKS
TWEEDE ADDISIONELE TAAL

20 PUNTE	KODE 7 Uitstaande 80-100%	KODE 6 Verdienstelik 70-79%	KODE 5 Beduidend 60-69%	KODE 4 Voldoende 50-59%	KODE 3 Matige 40-49%	KODE 2 Basies 30-39%	KODE 1 Ontoereikend 0-29%
	11½-14	**10-11**	**8½-9½**	**7-8**	**6-6½**	**4½-5½**	**0-4**
INHOUD, BEPLANNING EN FORMAAT **14 PUNTE**	-Baie goeie kennis van vereistes van teks. -Behou deurgaans fokus; geen afwykings. -Inhoud en idees koherent, het detail wat onderwerp ondersteun. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n baie gepaste teks. -Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas/ Uitmuntend.	-Goeie kennis van vereistes van teks. -Behou fokus, byna geen afwykings nie. -Inhoud en idees koherent, detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n redelik saamgestelde, koherente en gepaste teks. -Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas/ Verdienstelik	-Redelike kennis van vereistes van teks. -Behou fokus; onbenullige afwykings. -Inhoud en idees redelik koherent, -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n gepaste, koherente teks. -Meeste van die nodige reëls vir die formaat is toegepas/ beduidend	-Voldoende kennis van vereistes van teks. -Inhoud wyk af van onderwerp, maar dit belemmer nie die betekenis nie. -Inhoud en idees voldoende koherent, sommige detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot bevredigende teks vir TAT. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is voldoende.	-Gemiddelde kennis van vereistes teks. Respons op geskrewe teks toon beperkte fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp,betekenis is plek-plek vaag. -Inhoud en idees gemiddeld, koherent, basiese detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging: lei tot 'n gemiddelde/ redelike,verstaan-bare teks vir TAT. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is gemiddeld. Kritiese, nalatige foute is begaan.	-Elementêre kennis van vereistes teks. Respons op geskrewe teks toon beperkte fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp, betekenis is plek-plek verwarrend. -Inhoud en idees min koherent; min detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging gebrekkig. Teks nie goed aangebied nie. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is vaag/basies.	Geen kennis van vereistes van teks nie.Respons op teks toon baie beperkte fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp, betekenis is verwarrend. -Inhoud en idees nie koherent nie, baie min detail onder-steun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging nie gedoen nie. Swak aanbieding van teks. -Geen kennis van die nodige reëls vir die formaat nie/ ontoereikend.
	5-6	**4½**	**4**	**3-3½**	**2½**	**2**	**0-1½**
TAAL, STYL EN REDIGERING **6 PUNTE**	-Grammatikaal akkuraat en goed saamgestel. -Woordeskat is meestal toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl meestal toepaslik. -Teks grootliks foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is korrek.	-Goed saamgestel en akkuraat. -Woordeskat is redelik toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl meestal toepaslik. -Teks feitlik foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is korrek..	-Goed saamgestel en redelik akkuraat. -Woordeskat redelik toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl redelik toepaslik. -Teks redelik foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is korrek.	-Voldoende saamgestel foute belemmer nie vloei van teks. -Woordeskat is voldoende vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl redelik voldoende. -Teks het steeds foute na proeflees en redigering. -Lengte is amper Korrek.	-Basies saamgestel. Verskeie foute. -Woordeskat is beperk en nie baie van pas vir doel, gehoor en konteks. -Styl toon gebreke. -Teks het steeds baie foute na proeflees en redigering. -Lengte is te kort/ te lank.	-Swak en moeilik om te volg. -Woordeskat benodig remediëring en is nie geskik vir doel, gehoor en konteks nie. -Styl amper nie geskik vir onderwerp nie. -Teks is besaai met foute ten spyte van proeflees en redigering. -Lengte is te kort/te lank.	-Swak saamgestel en verwarrend. -Woordeskat benodig ernstige remediëring en is nie toepaslik vir doel van teks. -Styl pas nie by onderwerp nie. -Opstel is besaai met foute en verward ten spyte van proeflees en redigering. -Lengte is heeltemal te kort/te lank.